

Firma Konserwacji Dzieł Sztuki:
„SEBASTIAN BUGAJ”
mgr Sebastian Bugaj
86-031 Jagodowo,
ul. Ciepła 17
tel. 696 445 831

Bydgoszcz 30.10.2015

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Pohulanka 2, 80-807 Gdańsk

Parafia Rzymskokatolicka
p.w. Św. Jana Chrzciciela
w Żuławce Sztumskiej

Opracowanie jest załącznikiem do
rozporządzenia PWKZ
201.5144.53-2016.MK/RS
Nr z dnia *22.08.2016*
Sebastian Bugaj
.....
podpis

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
PRZY OLTARZU GŁÓWNYM
W KOŚCIELE P.W. ŚW. JANA CHRZCICIELA
W ŻUŁAWCE SZTUMSKIEJ

Firma Konserwacji Dzieł Sztuki
Sebastian Bugaj
86-031 Jagodowo, ul. Ciepła 17
tel. 696 445 831
NIP 657-172-66-14

Sebastian Bugaj

Program prac konserwatorskich

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Pohulanka 2, 80-807 Gdańsk

Ok

Prace konserwatorskie prowadzone będą przy ołtarzu głównym p.w. Św. Jana Chrzciciela. Ołtarz jest drewniany, polichromowany, złożony i srebrzony; posiada siedem pełnoplastycznych rzeźb oraz dwa obrazy olejne na płótnie.

Wymiary ołtarza : wys. ok. 800cm.

szer. 450cm.

głęb. 170cm.

wys. kolumn: 190cm.

- I. Wykonanie wstępnej dokumentacji fotograficznej i merytorycznej ilustrującej stan zachowania obiektu.
- II. Wstępne podklejenie (z użyciem kleju króliczego) i zabezpieczenie osypujących się fragmentów polichromii w partiach figur i ornamentów.
- III. Demontaż wszystkich elementów ruchomych (rzeźby, ornamenty, obrazy olejne, tabernakulum), oraz przewiezienie ich do pracowni konserwatorskiej przy ul. Jezewskiej 12 w Bydgoszczy.
Przewiduje się prowadzenie prac konserwatorskich jednocześnie w pracowni oraz na miejscu w kościele.
- IV. Wykonanie badań budowy technicznej i technologicznej.
Przewiduje się pobranie łącznie ok. 10 próbek (z ołtarza, ornamentów, rzeźb i obrazów) w celu wykonania badań na przekrojach stratygraficznych i określenia charakterystyki pigmentów występujących w obiekcie.

Ze względu na odrębny charakter poszczególnych elementów będą one wymagały różnego postępowania w trakcie prac konserwatorskich.

A. Proponowane postępowanie konserwatorskie odnośnie elementów architektury, snycerki i rzeźb ołtarza.

- I. Usunięcie przemaalowań polichromii szafy ołtarzowej metodami mechanicznymi (skalpelem) i chemicznymi (przy użyciu strumienia gorącego powietrza oraz preparatów chemicznych do usuwania powłok olejnych). W czasie oględzin i wykonywania odkrywek sondażowych stwierdzono występowanie czterech warstw przemaalowań w przypadku rzeźb i płaszczyzn ołtarza i trzech w przypadku kolumn.

Firma Konserwacji Dziej Sztuki
Sobieszka 20
80-031 Jagódka, ul. Sobieszka 17
tel. 663 48 50 11
NIP 667-172-86-14 • REGON 291129416

2. Stopniowe usuwanie wtórnych nawarstwień z figur i ornamentów, połączone z równoczesnym podklejaniem odspojień. Po wykonaniu odkrywek sondażowych na powierzchniach rzeźb stwierdzono występowanie oryginalnego wykończenia w technice Chipolin.
Do usuwania przemaalowań zastosowane będą metody mechaniczne lub/i chemiczne. Wybór metody zależeć będzie od uzyskanych wyników badań, w szczególności od rodzaju spoiwa zastosowanego w warstwach oryginalnych i wtórnych oraz od wyników prób wykonanych bezpośrednio na obiekcie.
Do podklejania odspojień planuje się użycie kleju króliczego, poliocyanu winylu lub spoiw akrylowych.
3. Usunięcie wtórnych warstw i źle wykonanych retuszy w partiach złożonych ornamentów.
4. Komisyjne ustalenie oryginalnej kolorystyki obiektu.
5. Reperacja szkieletu konstrukcyjnego i belek podtrzymujących ołtarz od odwrocia. W razie konieczności wzmocnienie lub wymiana drewnianych elementów.
6. Dezynfekcja i impregnacja wzmacniająca osłabione drewno (Preparatem Paraloid B-72, 10% roztwór w Toluenie)). W czasie oględzin zauważono próby miejscowej impregnacji zniszczonego drewna preparatami owadobójczymi. Jako metody impregnacji proponuje się pędzlowanie oraz zanurzenie elementów w roztworze impregnatu. W przypadku rzeźb dopuszcza się możliwość wykonania impregnacji próżniowej oraz nawiercanie najbardziej zniszczonych miejsc i zastosowanie metod iniekcji.
7. Rekonstrukcja brakujących elementów snycerki i architektury obiektu przy użyciu drewna oraz preparatów imitujących drewno (kit Araldit).
8. Zabezpieczenie elementów świeżego drewna preparatami owado i pleśniobójczymi.
9. Uzupelnienie ubytków zaprawy na powierzchniach ołtarza oraz warstw Chipolin i kitów kredowo klejowych pod złocenia i srebrzenia na poler.
10. Wygładzenie kitów i ich zabezpieczenie elastycznym klejem króliczym.
11. Uzupelnienie oraz rekonstrukcja warstw pulmentów pod złocenia i srebrzenia na poler.
12. Retusz i rekonstrukcja złocień i srebrzeń złotem (24 karat) i srebrem płatkowym oraz w proszku w technice na poler na warstwach bołusów. Złocenia uzupełnione zostaną jedynie w miejscach ubytków. Zostaną też delikatnie i z wyczuciem przeagatowane i przetarte aby dopasować się do fragmentów oryginału
13. Retusz i rekonstrukcja złocień i srebrzeń, złotem (24 karat) i srebrem płatkowym w technice na mat.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Pohulanka 2, 80-807 Gdańsk

M

Firma Kontrwydział Sztuki
Sztuka i Restauracja
88-091 Gogolowa, tel. 58 41 17
tel. 632 41 511
NIP 657-172-86-14 • REGON 14 136416

Rebutkin Jacek

14. Zabezpieczenie oryginalnej polichromii werniksem retuszera.

Proponuje się zastosowanie werniksu damarowego ze względu na jego odwracalność.

15. Retusz i rekonstrukcja polichromii przy użyciu farb wodnych. W przypadku drobnych ubytków lub jedynie konieczności scalenia optycznego oryginalnej polichromii, proponuje się wykonanie punktowań metodą kreszczowania (*trattegio*) lub poprzez kropkowanie. W przypadku rozległych ubytków dopuszcza się możliwość wykonania większych rekonstrukcji.

16. Retusz i rekonstrukcja laserunków na srebrzeniach.

17. Zabezpieczenie odkrytych srebrzeń przed korozją poprzez pokrycie ich warstwą lakieru (roztwór bielonego szelaku w alkoholu etylowym lub Paraloidu B-44 w toluenie).

18. Zabezpieczenie polichromii werniksem końcowym.

Proponuje się zastosowanie werniksu akrylowego ze względu na jego lepszą od damarowego odporność na działanie podwyższonej wilgotności.

B. Proponowane postępowanie konserwatorskie odnośnie umieszczonych w ołtarzu obrazów.

Charakter zniszczeń w przypadku obydwu obrazów występujących w ołtarzu jest zbliżony dlatego zakres prac przy nich prowadzonych będzie jednakowy.

1. Zabezpieczenie osypującej się miejscowo przy krawędziach warstwy malarskiej przy użyciu bibułki japońskiej i Polialkoholu winylu.
2. Zdjęcie obrazów z krosien i prostowanie krajkę i płótna poprzez obciążenie przez okres ok. 2 tygodni.
3. Oczyszczenie lica i odwrocia obrazów z zabrudzeń powierzchniowych zachłapań, wtórnych łatek i ewentualnych pozostałości po wcześniejszych dublażach (płótno, masa klejowa).
4. Usunięcie pozostałości werniksu z lica obrazów.
5. Wykonanie reperacji lokalnych – sklejenie rozdarć i wklejenie łatek w miejscach ubytków płótna.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Pohulanka 2, 80-807 Gdańsk

Firma Konserwacji Dzieł Sztuki
Sebastian Dąb
86-031 Wągorzno, ul. ... 17
tel. 88 40 52 11
NIP 657-172-06-14 • REGON 201120416

Rebecca Green

6. Konsolidacja warstwy malarskiej obu obrazów na stole dublażowym i ewentualny dublaż - podklejenie na nowe płótno o zbliżonej gęstości i splocie. Wykonanie zabiegu dublaż na stole dublażowym przy użyciu preparatu Beva.
 7. Uzupełnienie ubytków zaprawy na obrazach (kit wiedeński). W przypadku głównego obrazu będzie to zaprawa w kolorze ciemnoczerwonym.
 8. Nabicie obrazów na nowe, fazowane krosna.
 9. Zabezpieczenie oryginalnej warstwy malarskiej damarowym werniksem retuszerskim.
 10. Retusz ubytków warstwy malarskiej farbami wodnymi i olejno-żywicznymi.
 11. Założenie werniksu końcowego
- V. Montaż obiektu.
- VI. Wykonanie końcowej dokumentacji fotograficznej i merytorycznej w trzech egzemplarzach.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Pohulanka 2, 80-807 Gdańsk

Firma Konwera, Dział Sztuki
Sebastian Buga
85-031 Mroczyńska ul. 17
tel. 88 24 81 11
NIP 857-72-46-11

Sebastian Buga
18.08.2016.

Uzgodniła do wstąpienia w dniu 18.08.2016.

Kierownik Wydziału

Dorota Semyt
mgr Dorota Semyt